

FOTO: ANN CHRISTIN OLSSON

Förhindra bildning av biofilmer innan de uppkommer genom noggrann och upprepad rengöring av vattenledningar, kar och hoar.

Bakterien pseudomonas trivs bäst i vatten

DJURHÄLSA Pseudomonas är en bakterie som trivs i vatten. Den är bra på att bilda slemmiga biofilmer på ytor i vattenledningar och vattenhoar, särskilt i vinklar och blindgångar. Pseudomonas kan bilda biofilm både på skrovliga och på blanka ytor, och i såväl långsamt som i snabbt vattenflöde.

Den är mycket motståndskraftig mot antibiotika och är i princip omöjlig att behandla då den infekterat juvret. Det är också väldigt svårt att bli av med pseudomonas i vattenledningar då den väl

bildat biofilmer. Därför är det mycket bättre att förhindra bildning av biofilmer innan de uppkommer och därmed också förebygga pseudomonasmastiter.

Detta görs bäst genom noggrann och upprepad rengöring och desinfektion av vattenledningar, kar och hoar. Det är också viktigt att vattenkällan är ren från början.

YLVA PERSSON

Expert juverhälsa, Växa Sverige
ylva.persson@vxa.se

Källa: Hoard's dairyman. Aug 25. 2014.

Klövekssem kan

DJURHÄLSA Smittsamt klövekssem (digital dermatit, DD) är en sjukdom i klövrandens och klövspaltens hud och en av de viktigaste orsakerna till hälta. Det är en multifaktoriell sjukdom där både smitta och dålig närmiljö har betydelse.

Digital dermatit är vanligt i hela världen där intensiv mjölkproduktion bedrivs. I Danmark räknar man med att 100 procent av lösdrifterna är smittade. I en smittad besättning kan 20 procent av korna vara sjuka samtidigt. I Sverige ses en ökande förekomst i mjölkbesättningar främst vid övergång till lösdrift. Även om vi inte alls har lika mycket problem som i våra grannländer, kan vissa besättningar ha lika stor andel (20 procent) sjuka kor. Digital dermatit är vanligast under stallperioden och i lösdrifter med dålig hygien på gångar eller där korna uppehåller sig. Sjukdomen ses mer sällan i köttbesättningar, hos ungdjur eller under betesperioden.

Kliniskt ses ett särigt, ibland blödande eksem (jordgubbslikt) lokaliserat till huden mellan klövens ballar i anslutning till karleden. Den utvecklade skadan är mycket trycköm och drabbade djur blir halta med varierande grad. Mer kroniska fall utvecklar ibland värtliknande utväxter och en utväxt mellan klövarna, så kallad

FOTO: ANN CHRISTIN OLSSON

De viktigaste förebyggande åtgärderna är att inte köpa in smittade djur, ha rena, torra golv och fotbad.

FOTO: ANN CHRISTIN OLSSON

I Danmark räknar man med att digital dermatit finns i alla lösdrifter.

limax, ses ofta i problembesättningar. Däremot ger normalt inte smittsamt klövekssem upphov till feber eller svullnad i omkringliggande mjukdelar som vid klövspaltsinflammation.

Genomgången eller behandlad DD ger inte immunitet och ständiga återfall är det stora problemet med sjukdomen.

Digital dermatit har traditionellt behandlats lokalt med antibiotika i sprayform. Danska

Rena kor kan vara en investering i bättre juverhälsa.

Rena kor har mindre kolimastit

DJURHÄLSA Kliniska (med synliga symtom) mastiter i allmänhet, och orsakade av bakterien Escherichia coli (koli) i synnerhet, är vanligare i skitiga besättningar än i rena.

Koli ger också allvarligare symtom än andra bakterier. Men det är viktigt att komma ihåg att koli även hittas vid många lindriga mastiter

och att andra bakterier också orsakar allvarliga mastiter, menar forskarna.

Kliniska mastiter är vanligare hos äldre än kor än kvigor, förutom inom första veckan efter kalvning då kliniska mastit är vanligare hos kvigor.

Resultaten från flamländska Belgien understryker vikten av

att förebygga kvigmastit runt kalvning samt att hålla djur och stallar rena.

YLVA PERSSON

Expert juverhälsa,
Växa Sverige
ylva.persson@vxa.se

Källa: Verbeke m fl. Pathogen-specific incidence rate of clinical mastitis in Flemish dairy herds, severity, and association with herd hygiene. J Dairy Sci. 2014. 97: 1-9.

botas utan antibiotika

FOTO: CHRISTER BERGSTEN, SLUVÄXA SVERIGE

Digital dermatit i ballregionen.

forskare har kommit fram till att salicylsyrebandage ger ett lika bra, och på lång sikt till och med bättre, behandlingsresultat. Svenska klövvårdare behandlar i dag DD och även vårtor och limax med salicylsyra lokalt utan karenstid.

Behandlingen tar dock extra tid och kostar pengar varför det allra viktigaste är att förhindra att smittsamt klöveksem kommer in i besättningen.

De viktigaste förebyggande

åtgärderna är att inte köpa in smittade djur, ha rena, torra golv och fotbad. Även i en smittad besättning är det viktigt att inte ytterligare späda på med inköpta, smittade djur. Likaså är det viktigt att inte få in smitta till ungdjur i en smittad besättning.

YLVA PERSSON
Veterinär, Växa Sverige och SVA

CHRISTER BERGSTEN
Veterinär och professor,
Växa Sverige och SLU

KORT OM:

Lägg ett salicylsyrebandage så här:

Gör ordentligt rent i området som ska behandlas. Applicera 1–2 matskedar torrt salicylsyrepulver på området.

Lägg på en kompress för att hålla pulvret på plats.

Bandagera med elastiskt bandage som ej får dras åt för hårt i karleden.

Låt sitta i 2–3 dagar vid tidigt upptäckt eksem och längre och upprepade behandlingar vid vårtor eller limax.

Det här är salicylsyra

SALICYLSYRA ÄR EN substans som löser upp hudens översta lager (keratolytiska egenskaper). Denna verkningsmekanism är orsaken till att salicylsyra finns i en del hudvårdande produkter, även medicinska sådana.

Salicylsyra har också vissa antiinflammatoriska och sannolikt bakteriedödande egenskaper. Växtextrakt innehåll-

lande salicylsyra, exempelvis älgört och vide, har historiskt använts som smärtstillande och febernedsättande läkemedel.

I dag används salicylsyra främst för utvärtes bruk eftersom den kan ge ganska allvarliga biverkningar. För invärtes bruk används i stället acetylsalicylsyra som är en närbesläktad substans.